

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

w sprawie adwokata P.D.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 2017 r.,
wniosku o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu
Najwyższego z dnia 25 lipca 2013 r., sygn. akt SDI 14/13,

**I. wznowia postępowanie zakończone postanowieniem Sądu
Najwyższego z dnia 25 lipca 2013 r., w sprawie SDI 14/13 i uchyla
to orzeczenie;**

**II. sprawę w przedmiocie wniesionej kasacji od orzeczenia
Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 20
października 2012 r., sygn. akt WSD .../12, przekazuje do
ponownego rozpoznania Prezesowi Wyższego Sądu
Dyscyplinarnego w W.;**

**III. wydatkami postępowania wznowieniowego obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 8 lutego 2012 r., Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w [...] uznał obwinionego P.D. za winnego tego, że w lipcu 2010 r., jako pełnomocnik M. B., po wyrażeniu przez nią woli sporządzenia skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 14 kwietnia 2010 r., w sprawie I ACa .../10, mając odmienny pogląd co do możliwości jej wniesienia, bez zbędnej zwłoki nie

wypowiedział jej pełnomocnictwa, to jest, został uznany za winnego czynu z art. 80 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze w zw. z § 57 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu - i za to na podstawie art. 81 ust 1 pkt 2 w/w ustawy wymierzono mu karę grzywny.

Od tego orzeczenia odwołanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury wniósł obwiniony. W następstwie odwołania, Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury orzeczeniem z dnia 20 października 2012 r., sygn. akt. WSD .../12, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Orzeczenie Sądu odwoławczego zaskarżył kasacją obwiniony. Zarządzeniem Wiceprezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 4 kwietnia 2013 r., na podstawie art. 95n ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z art. 120 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 526 § 2 k.p.k., obwiniony pełniący zawód adwokata, został wezwany do złożenia w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania, kasacji sporządzonej i podpisanej przez adwokata lub radcę prawnego. W wykonaniu tego wezwania obwiniony złożył kasację, którą podpisał adw. R. K. Następnie kasację przekazano do rozpoznania Sądowi Najwyższemu.

Postanowieniem z dnia 25 lipca 2013 r., sygn. akt. SDI 14/13, Sąd Najwyższy uznał jednak, iż w związku z tym, że obydwie kasacje, a więc zarówno ta podpisana przez adw. R. K., jak i ta podpisana osobiście przez obwinionego, są tożsame w treści, to w rezultacie żadna z nich nie respektuje przepisu art. 526 § 2 k.p.k., nakładającego na obwinionego tzw. przymus radcowsko – adwokacki. Stwierdził wówczas Sąd Najwyższy, że przepis art. 526 § 2 k.p.k. jednoznacznie nakazuje, aby kasację strony innej niż prokurator, sporządził i podpisał obrońca lub pełnomocnik będący adwokatem lub radcą prawnym, a strona, nawet gdy jeden z tych zawodów wykonuje, nie może sama skutecznie dokonać tych czynności procesowych. W tej sytuacji Sąd Najwyższy na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 95n ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o Adwokaturze (j.t. Dz. U. z 2009, nr 149, poz. 1188), pozostawił kasację obwinionego bez rozpoznania.

W dniu 5 stycznia 2017 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) obwiniony P. D. wystąpił do Sądu Najwyższego o wznowienie postępowania zakończonych w/w postanowieniem Sądu Najwyższego i przekazanie kasacji do merytorycznego rozpoznania. Na uzasadnienie swego żądania powołał się na wyrok Trybunału

Konstytucyjnego, który stwierdził niekonstytucyjność przepisu art. 526 § 2 k.p.k. w zakresie, w jakim wyłączał możliwość sporządzenia i podpisania kasacji we własnej sprawie przez adwokata lub radcę prawnego.

Rozpoznając wniosek obwinionego, Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek ten zasługuje na uwzględnienie. Wyrokiem z dnia 21 czerwca 2016 r., w sprawie o sygn. SK 2/15 (Dz. U. 2016 r., poz. 1243), Trybunał Konstytucyjny orzekł, że przepis art. 526 § 2 k.p.k. ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, w zakresie, w jakim wyłącza możliwość sporządzenia i podpisania kasacji we własnej sprawie przez adwokata bądź radcę prawnego, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W uzasadnieniu tego wyroku (pkt 6.5.) Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że: *„Dokonana przez Trybunał ocena prawna wymagania formułowanego na podstawie art. 526 § 2 k.p.k. prowadzi do wniosku, że formalne ograniczenie praw adwokatów bądź radców prawnych w zakresie wnoszenia kasacji we własnej sprawie jest przejawem nadmiernego formalizmu proceduralnego. Stanowi przez to nieproporcjonalne ograniczenie prawa do sprawiedliwej procedury sądowej (art. 45 ust. 1 Konstytucji). Trybunał stwierdził, że obowiązek ustanowienia innego profesjonalnego pełnomocnika do sporządzenia i podpisania kasacji wnoszonej we własnej sprawie przez adwokata bądź radcę prawnego można uznać za przydatny z punktu widzenia celu przymusu adwokackiego, jakim jest zapewnienie formalnej i merytorycznej poprawności kasacji. Nie jest jednak niezbędny dla realizacji tego celu. Oprócz tego w nadmierny sposób ogranicza prawo do wystąpienia z kasacją w imieniu adwokata bądź radcy prawnego.”*

Należy zwrócić uwagę, że w niniejszej sprawie nie doszło do merytorycznego rozstrzygnięcia o zasadności kasacji, zaś wniosek o wznowienie nie dotyczy postępowania dyscyplinarnego, ale tego postępowania sądowego, które zakończyło się pozostawieniem kasacji bez rozpoznania.

Skoro zatem wniosek o wznowienie postępowania może być merytorycznie rozpoznany w zakresie, w jakim prawomocnie orzeczono o pozostawieniu kasacji bez rozpoznania, to zważywszy na treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie SK 2/15 oraz ze względu na fakt, że przepis art. 526 § 2 k.p.k. stanowił podstawę orzeczenia Sądu Najwyższego, konieczne stało się wznowienie

postępowania sądowego zakończonego postanowieniem tego Sądu z dnia 25 lipca 2013 r., w sprawie SDI 14/13, a następnie uchylenie tego orzeczenia.

Skutkiem takiego orzeczenia musi być z kolei przekazanie sprawy - w zakresie kasacji sporządzonej i wniesionej osobiście przez obwinionego adwokata - do ponownego rozpoznania Prezesowi Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury. Winien on podjąć decyzję o przyjęciu kasacji, skoro pierwotnie nie spełniała ona jedynie wymogu wskazanego w art. 526 § 2 k.p.k. i podjąć wszystkie pozostałe czynności „okołokasacyjne”.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji postanowienia.

kc